

UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

**ЗМІНА ПІДХОДІВ І МОДЕЛІ ПІДГОТОВКИ
ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ НА ПІДСТАВІ
ЗАКОНУ ПРО ВИЩУ ОСВІТУ І НАУКУ
З 2018 Р.**

Марчин Докович, PhD

www.amu.edu.pl

План презентації

1. Генеза – проблеми докторської освіти в Польщі
 2. Нові законодавчі норми
 3. Успіхи реформи
 4. Наявні проблеми
 5. Підсумок
-

Гене́за – проблеми докторської освіти в Польщі

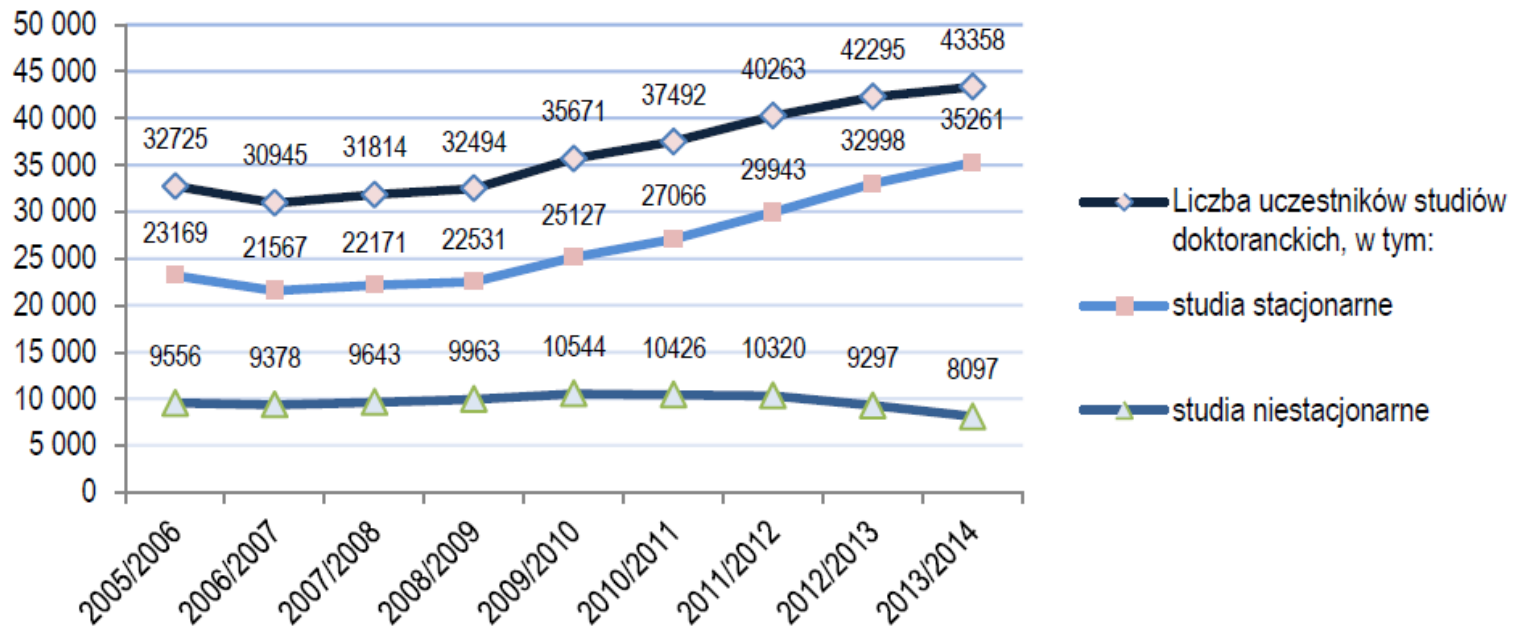
1. Низька ефективність підготовки аспірантів:

- масовизація докторської освіти,
 - програми докторської освіти, які не відповідають потребам молодих учених,
 - роздрібнені та малоефективні механізми мотивації та матеріальної підтримки,
 - досить різна якість наукового керівництва.
-

Гене́за – проблеми докторської освіти в Польщі

Кількість осіб, які беруть участь у докторській підготовці :
стаціонарна та заочна форми

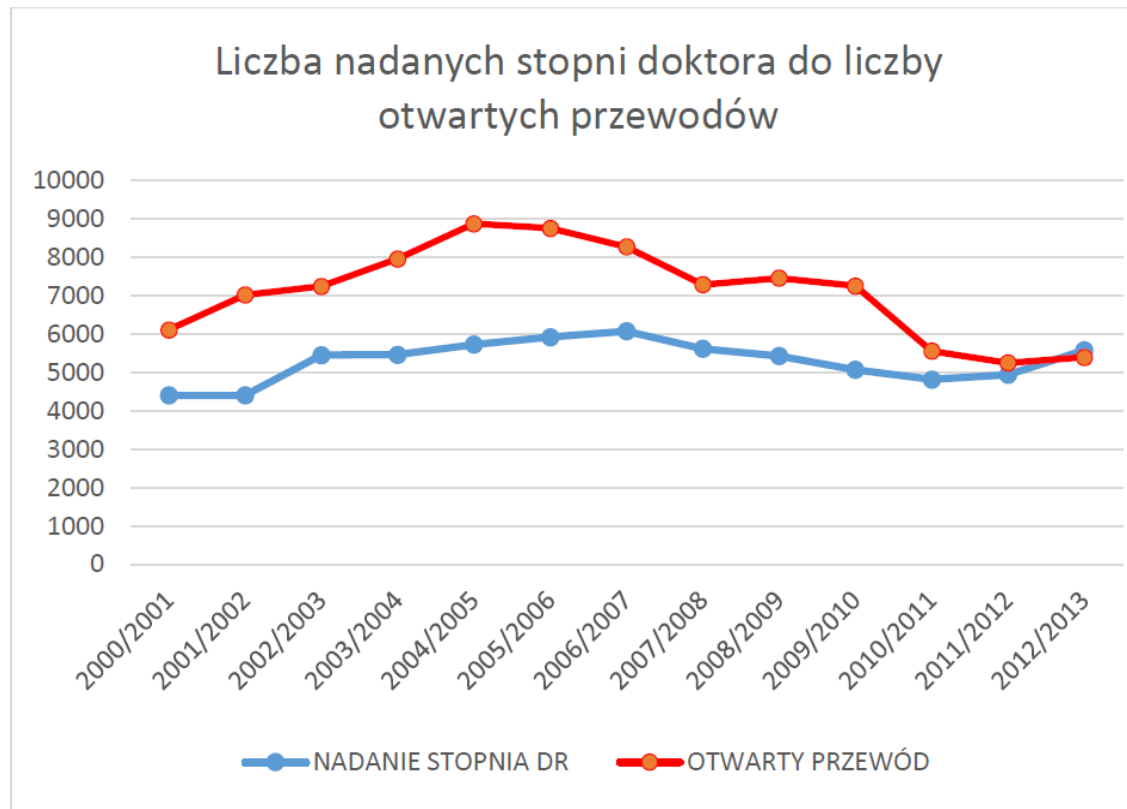

Джерело: Інформація про результати контролю, Підготовка аспірантів, 2015:
<https://www.nik.gov.pl/plik/id,9897,vp,12191.pdf>.

Гене́за – проблеми докторської освіти в Польщі

Кількість захищених дисертацій та кількість відкритих проваджень

Джерело: Walczak A., Kropielnicka K. *Studia doktoranckie w liczbach* [w:] Dokowicz M. (red.), *Diagnoza stanu studiów doktoranckich 1.0, Najważniejsze problemy*, Krajowa Reprezentacja Doktorantów, 17 września 2014 r.

Гене́за – проблеми докторської освіти в Польщі

1. Низька ефективність підготовки аспірантів:

- масовизація докторської освіти,
 - програми докторської освіти, які не відповідають потребам молодих учених,
 - роздрібнені та малоефективні механізми мотивації та матеріальної підтримки,
 - досить різна якість наукового керівництва.
-

Гене́за – проблеми докторської освіти в Польщі

2. Прирівнювання докторської освіти до I та II циклу, за формою організації навчання
 3. Гібридний статус аспіранта.
 4. Низький рівень інтернаціоналізації.
 5. Недостатня підтримка інтердисциплінарності.
 6. Законодавчий дуалізм – присудження наукового ступеня та докторська освіти.
 7. Брак механізмів забезпечення якості освіти.
-

Нові законодавчі норми

Положення щодо присудження наукового ступеня доктора філософії та підготовки аспірантів регулюються у Главі V, розділах 1 і 2 (статті 177-217) Закону про вищу освіту і науку від 20 липня 2018 р. (Dz.U. z 2021r. poz. 478 ze zm.).

Нові законодавчі норми

- Докторську освіту (*studia doktoranckie*) трансформовано у докторські школи (*szkoły doktorskie*), які функціонують як мінімум у двох дисциплінах.
 - Змінилися вимоги щодо права присудження наукових ступенів та підготовки аспірантів.
 - Створено кращі умови щодо розвитку універсальних навичок та компетенцій (*transferrable skills*), необхідних для наукової діяльності.
 - Змінено акцент у статусі аспіранта зі студента у бік молодого науковця
-

Нові законодавчі норми

- Запроваджено загальну стипендіальну систему /міс.

	Польські злоті (міс)	EUR (міс)
Перед проміжним оцінюванням	2 371,70 zł brutto (2 104,65 zł netto)	ok 522,10 € brutto (ok 463,31 € netto)
Після проміжного оцінювання	3 653,70 zł brutto (3 242,29 zł netto)	ok 804,32 € brutto (ok 713,75 € netto)

- Скоординовано норми, які стосуються підготовки аспірантів та присудження наукового ступеня (які до цього регулювалися в окремих законах)
- Суб'єктом права до присудження наукового ступеня став заклад вищої освіти (до цього це було повноваження окремих факультетів).

Нові законодавчі норми

- Збільшено автономію ЗВО у сфері встановлення процедури захисту та надання наукового ступеня доктора філософії та організації підготовки аспірантів.
 - Створено кращі умови для спільного наукового керівництва та механізми підвищення якості наукового керівництва.
 - Впроваджено індивідуальні дослідницькі плани (крім навчального плану) та проміжне (середньострокове) оцінювання як інструмент оцінки прогресу аспірантів.
 - Запроваджено евалюацію докторських шкіл та механізми відкликання дозволів на їх провадження
-

Успіхи реформи

- Зміна сприйняття форми підготовки аспірантів в академічній спільноті
 - Раціоналізація кількості аспірантів.
 - Створення кращих умов для розвитку універсальних навичок та компетенцій, необхідних у науковій діяльності.
 - Забезпечення аспірантам рівня фінансової стабільності завдяки загальній стипендіальній системі.
 - Упровадження механізмів забезпечення якості докторської підготовки
-

Наявні проблеми

- Створення уповноважених університетських органів, відповідальних за проведення процедури присудження наукового ступеня.
 - Місце докторської школи (форми підготовки) у структурі університету та визначення повноважень органів управління докторською школою
 - Міждисциплінарність має більш формальний, ніж фактичний вимір.
 - Мотиваційні механізми обмежені.
 - Закінчення докторської школи не рівнозначно здобуванню наукового ступеня PhD.
-

Підсумок

Нова модель докторської підготовки перебуває на етапі змін.

Закон про вищу освіту та науку створює кращі умови для підготовки аспірантів, але багато положень реформи ще не повністю реалізовані. У цей момент польські ЗВО аналізують правильність прийнятих рішень та їх дальші корективи.

Важливим елементом реформи буде евалюація докторських шкіл, що може надати додатковий імпульс для підвищення якості підготовки в докторських школах.

Дякую за увагу!

Марчин Докович, PhD
dokowicz@amu.edu.pl